

Workshop K notácii liturgických kníh

15.5.2026 - Eduard Lazorík | SAV

Pracovný tím Ústavu hudobnej vedy SAV, v. v. i., pripravil na 27. apríla 2026 vedecko-popularizačný workshop v Moravskej zemskej knižnici v Brne. Spolu s brnianskymi kolegami Vladimírom Maňasom (Ústav hudební vědy, Masarykova univerzita Brno) a Kateřinou Maňákovou (Janáčkova akademie Múzických umění Brno) zorganizovali podujatie s názvom K notácii liturgických rukopisov. Cieľom workshopu bolo predstaviť vývoj rôznych typov hudobných notácií na príkladoch prameňov z Moravskej zemskej knižnice a zároveň poukázať na potrebu interdisciplinárnej spolupráce pri vedeckom spracovaní najstarších písomných prameňov.

Počas workshopu boli prezentované liturgické knihy, ktorých analýza a vyhodnotenie vyžaduje prepojenie viacerých vedných disciplín (muzikológia, kodikológia, paleografia, liturgika, dejiny výtvarného umenia a i.). Workshop navštívili poslucháči rôznych brnianskych katedier a univerzít (muzikológia, pomocné vedy historické a archívnictvo z Filozofickej fakulty Masarykovej univerzity; Hudobná fakulta Janáčkovej akademie múzických umení). Podujatie zdôraznilo potrebu poznať hudobný prameň po materiálnej stránke – práve v jej analýze sú absolventi pomocných historických vied špecialistami. Pre poznanie hudobnej stránky a pre jej interpretáciu sú zas nenahraditeľní muzikológovia a praktickí interpreti, teda speváci alebo hudobníci.

Výber liturgických kníh zo zbierok Moravskej zemskej knižnice prezentoval rôzne podoby zápisu hudby od raného stredoveku až po renesanciu. Výstupy prednášajúcich poukázali na vývoj foriem notácie a kontinuitu zápisu niektorých znakov až do súčasnosti. Spoločne s grafickými zmenami v hudobnom zápise prebiehala v liturgických knihách aj zmena typov písma alebo sa menila aj veľkosť rukopisov alebo tlačí. Tieto transformácie boli demonštrované na 19 rukopisoch a tlačiach pochádzajúcich od 10. až po začiatok 17. storočia, ktoré si mali možnosť účastníci pozrieť zblízka. V závere workshopu si študenti skúsili zaspievať časť viachlasnej omše z Knihy omší Charlesa Luythona, vydané v Prahe v roku 1609.

Pracovný tím Ústavu hudobnej vedy SAV, v. v. i., tvorili Eva Veselovská, Hana Studeničová, Eduard Lazorík a Daniel Šniežek.

Workshop sa uskutočnil ako súčasť projektov APVV VV-MVP-24-0083 Hudobné centrá na Slovensku pred rokom 1650: inštitúcie – repertoár – paralely (2025 – 2028) a VEGA 2/0019/25 Repertoár – inštitúcie – premeny: hudobná kultúra na Slovensku od stredoveku do roku 1650 (2025 – 2028), riešených v Ústave hudobnej vedy SAV, v. v. i.

Text a snímky: Eduard Lazorík, Ústav hudobnej vedy SAV, v. v. i.

https://www.sav.sk?doc=services-news&lang=sk&news_no=13634&source_no=20